

hellere bevare det hele, som det er. Det stemmer ikke med mine Anskuelser. Jeg vil aabent erkende, at jeg ikke alene sympatiserer med Hedeselskabets Beplantning, men jeg vilde ogsaa ønske, at det gik videre og gjorde Heden til et tæt bebygget Landskab. Jeg henpeger i Forbigaaende paa, at en Del af den vestjyske Befolkning fra gammel Tid af har industrielle Anlæg, og det ligger ikke udenfor min Tanke, at den Landsdel, hvis Jord ikke kunde bære en tæt Befolkning gennem andre Næringsveje, vilde kunne faa en saadan stor Befolkning, og skulde det forandre dens Udseende og gøre den til en tæt befolket og velhavende Landsdel, skulde jeg ikke beklage det. Jeg vilde ikke græde over Heden, som forsvandt, men netop ønske, at Udviklingen vilde gaa saaledes, at ikke lokale Hensyn, ikke Hensynet til, at hvert Amt skal holde paa sit Stykke Hede, bliver det gældende. Det rimelige vil være, at man tager nationale Hensyn, at man udsøger en enkelt eller nogle faa Kvadratmile af Heden og bevarer dem for Efterslægten, baade for at den kan se, hvorledes Landets Natur tidligere har set ud, og for at den kan udmaale det Stykke Arbejde, der er gjort til Forvandling af denne Natur. I det hele gaar Bevægelsen for at bevare det gamle paa mange Punkter vel vidt. Det forekommer mig, at man f. Eks. gaar vel vidt fra Arkitekternes Side med Hensyn til at bevare gamle Bygninger. Jeg sympatiserer dermed, naar der er Tale om saadanne Ting, som har væsentlig national Værdi, men overfor det gamle, der ikke kan staa, maa Livets Ret være det første; æstetiske Hensyn kan Nationen ikke leve af i Længden.

Af disse og lignende Grunde kan jeg for mit Vedkommende ikke gaa med til at bruge det almindelige Udtryk: Hensynet til „Almenheden“. Jeg tror, at det, der skal gøres gældende, skal være nationale Hensyn, naar man saa vidt muligt vil bevare en Landsdel i Naturtilstand og hindre dens Udvikling og Bebyggelse. Ændringsforslag Nr. 9 til § 5 har dette naturlige Formaal. Der staar i § 5, at et Nævn i en Landsdel, man vil bevare, skal kunne kræve bl. a., at en Udsigt skal „aabnes“. Jeg synes, at dette aabner Udsigt til overmaade store og tidt umotiverede Indgreb i Ejendomsretten. Det aabner Udsigt til at skulle hugge igennem, hvor der ingen Udsigt findes. Muligvis har man fra mange Sider kun tænkt paa Godsejerne og deres Skove, men dertil vil

jeg for det første sige, at der skal dog ogsaa være Lov og Ret for Godsejere, og dernæst behøver dette ikke at komme til at gælde Godsejere alene, men Bønder og mange andre jævne Folk, som har en Plantevækst, Skov, Træer, som de har fredet om og sat Pris paa, kan blive tvunget til at hugge dem om, hvis der rejses en Bevægelse gennem Blade eller Foreninger for, at der skal være en Udsigt paa det og det Sted. Bestemmelsen forekommer mig at ville føre til saadanne Indgreb i Ejendomsretten, at jeg maa modsætte mig den, idet jeg ved mit Ændringsforslag foreslaar at blive staaende ved det, som vi var enige om i Fjor, nemlig, at en Udsigt, som Befolkningen har vænnet sig til, og som den sætter Pris paa, skal kunne forlanges bevaret eller genaabnet. Jeg ved saaledes, at der i de nordsjællandske Skove er forskellige Udsigter, som er begyndt at gro til, fordi Skovautoriteterne ikke bevarer dem, og saadanne Udsigter er det ganske rimeligt at forlange opretholdt. Men uden videre at bestemme, at man skal kunne forlange en Udsigt hugget, forekommer mig at overskride den Linie, der bør være for en saadan Fredning.

Om begge disse Ændringsforslag, jeg nu har nævnt, var der Enighed i Udvalget i Fjor, og det samme gælder Ændringsforslagene Nr. 7, 11, 13 og 19, som alle har det Hovedformaal at undgaa det Overfredningsnævn, som er foreslaaet i Regeringsforslaget. Naar jeg ønsker at undgaa dette Nævn, er det ikke særlig for Nævnets Skyld i og for sig, skønt jeg ikke indser, der er Trang dertil, men det er paa Grund af de vidtgaaende Beføjelser, man vil tillægge det. Ifølge §§ 13—15 kan Overfredningsnævnet af egen Magtfuldkommenhed dekrettere Udgifter for Stat og Kommune, som disse ikke kan modsætte sig. Jeg kan ikke se andet end, at dette Nævn vil blive en Overrigsdag, en Overbevillingsmyndighed, idet dets Kendelser jo skal være inappellable. Det kan f. Eks. finde paa, at der til Gennemførelse af en Landskabsfredning et eller andet Sted skal bruges 100,000 Kr. eller for den Sags Skyld ogsaa flere Hundrede Tusinde Kroner, som skal deles mellem Stat og Kommune. Den Rigsdag, som sidder her, og som ellers holder saa stærkt paa sin Bevillingsmyndighed, vil saaledes, hvis Bestemmelsen om Overfredningsnævnets inappellable Kendelser opretholdes; afskaffe sin Bevillingsmyndighed paa dette Omraade, idet Nævnet